

Spiritual Health and Pure Life

Mohammad Ali Heidarnia*

Department of Community Medicine, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Islamic Republic of Iran.

Spiritual health, as one of the aspects of health, has recently been considered by Western researcher and led them to mention some definitions for it. Since the need for this dimension of health has been arisen from a secular society and secular society requirements are different with the real human needs to health, it seems that paying attention to "pure life" (Hayat Tayiba) mentioned in the Holy Quran is helpful to address the spiritual health. "Pure life", is a word in the Qoran which commentators have described it as a clean life. The "pure" word is applied in some places in the Quran. "Taiba word: clean word" (Surah Ibrahim / 24), "the Taiba descendant: good offspring" (Surah Al 'Imran / 38), "city of: Clean City" (Surah Saba / 15), "Taiba ancestors: good fathers" (Surah Ibrahim / 24) and "Taiba (pure) life: clean life" (Surah an-Nahl / 97).

The Quran, in Surah An- Nahl Verse No 97, says: (مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً) (Whoever does righteousness, whether male or female, while he is a believer - We will surely cause him to live a good life).

According to this verse, two types of life can be considered for human including the material life (natural) and human life (pure life). The features of natural life are eating, drinking, sleeping, desorption and absorption, reproduction and overall attention to the instincts and satisfy them. In this kind of life, there is no respect to human values. In contrast to this life, Quran refers to pure life. Perhaps this pure life is interpreted as a reasonable life. Allameh Jafari (RH) believes that the feature of this life is transition from natural to pure life and in this way, all internal capacities which God endowed human beings, are manifested so that at some points, man finds the merits as a caliph of God on earth. Obviously, who have a heart and mental health can reach several stages of humanity and from the perspective of Islam, it is interpreted spiritual health.

It seems an appropriate definition of the spiritual health and its features can be achieved with understanding of reasonable life. This definition of life defines the spiritual aspects of health and simultaneously covers human natural health.

* Email: ma_heidarnia@sbmu.ac.ir

سلامت معنوی و حیات طیبه

محمد علی حیدرنیا*

گروه پزشکی اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

موضوع سلامت معنوی، که یکی از جنبه‌های سلامتی به شمار می‌رود، چندی است توجه صاحب‌نظران غربی را به خود جلب کرده و موجب شده تعریف‌هایی برای آن ذکر کنند. از آنجا که احساس نیاز به این بُعد از سلامت، بر خاسته از جامعه‌ی سکولار بوده است و نیازهای این جامعه‌ی سکولار، با نیازهای واقعی انسان به سلامت، در یک زندگی دینی تفاوت دارد، به نظر می‌رسد توجه به «حیات طیبه» که در قرآن کریم مطرح شده، راهگشای مناسبی برای پرداختن به این بُعد معنوی سلامت باشد. «حیات طیبه»، واژه‌ی قرآنی است که مفسران آن را به حیات پاکیزه تعبیر کرده‌اند. واژه‌ی «طیبه» در چند جای قرآن کریم به کار برده شده است:

«کلمه‌ی طیبه: سخن پاک» (سوره‌ی ابراهیم/۲۴)، «ذریه‌ی طیبه: فرزند پاکیزه» (سوره‌ی آل عمران/۳۸)، «بلده‌ی طیبه: شهر پاک» (سوره‌ی سبأ/۱۵)، «شجره‌ی طیبه: درخت پاکیزه» (سوره‌ی ابراهیم/۲۴) و «حیات طیبه: زندگی پاکیزه» (سوره‌ی نحل/۹۷).

خداوند در قرآن حکیم، در آیه‌ی ۹۷ سوره‌ی نحل، می‌فرماید: «مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً» (هر کس کار شایسته‌ی انجام دهد، خواه مرد باشد یا زن، در حالی که مؤمن است، او را به حیاتی پاک، زنده می‌داریم).

با توجه به این آیه است که می‌توان دو گونه حیات و زندگی، شامل حیات مادی (طبیعی) و حیات انسانی (حیات پاکیزه) را برای انسان در نظر گرفت. از ویژگی‌های حیات طبیعی، خوردن، آشامیدن، خوابیدن، دفع و جذب، تولید مثل و به‌طور کلی توجه به غریزه‌ها و برآوردن آن‌ها است؛ و در این نوع حیات، عنایت و توجهی به ارزش‌های انسانی نیست. در مقابل این زندگی، زندگی پاکیزه قرار دارد که اشاره‌ی قرآن کریم به آن است. شاید بتوان از این زندگی پاکیزه، تعبیر به حیات معقول نیز نمود. علامه‌ی جعفری (ره) ویژگی این حیات را گذر از زندگی طبیعی محض و ورود به زندگی انسانی می‌داند که در این مسیر، تمام ظرفیت‌های درونی که خداوند در وجود انسان به ودیعه نهاده، به ظهور می‌رسد و در این راه به جایی خواهد رسید که شایستگی خلیفه‌ی خدا شدن بر روی زمین را پیدا می‌کند. بدیهی است که کسی می‌تواند به چنین مرحله‌ی از انسانیت راه یابد که از سلامت قلب و دل و جان بهره‌مند باشد؛ همان چیزی که از آن، به سلامت معنوی از منظر دین اسلام تعبیر می‌شود.

به نظر می‌رسد با درک حیات معقولی که هماهنگ با فطرت الهی باشد، بتوان به تعریف مناسبی از بعد معنوی سلامت و ویژگی‌های آن دست یافت. این تعریف از زندگی، جنبه‌های سلامت معنوی را تعریف می‌نماید و هم‌زمان سلامت طبیعی بشر را نیز پوشش می‌دهد.